

LATVIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
LETTON A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
LETÓN A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 10 May 2004 (afternoon)
Lundi 10 mai 2004 (après-midi)
Lunes 10 de mayo de 2004 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Komentējiet vienu no tekstiem!

1. (a)

Ir tāds savāds koks, kas saucas — slava.
Kurš gan nealkst viņu ieaudzēt?
Kurš gan nemēģina dārzā savā
Viņa daudzsološo sēklu sēt?

5 Cits neko vēl padarījis nava,
Kad jau sāk šo koku nikni kopt.
Un patiešām — aug un uzziēd slava,
Ja vien kopējs nav pagalam tuims.

Tikai tādām pārāk koptām kokam
10 Nav pa plecam gadu simtu sāls.
Līdzko kopējs zārkā saliek rokas,
Tūdaļ arī viņa slavai gals.

Cits par slavu nebēdā nenieka,
Pāri galvai darbos ieracies.
15 Taču slava aug ar tādu prieku,
Ka pat bēgt no viņas cilvēks spiests.

Un cik slava reizēm netaisnīga!
Vien kad sējējs veļu valstī jau,
Viņa, kas tam dzīvē neuzdīga,
20 Pēkšņi sāk kā traka augt un plaukt!

Saki — kāda tava slava, kāda?
Acis žilbst šais slavu mirāžās.
Atnāc, paskaties pēc simtu gadiem,
Vai vēl būs kāds zaļumiņš no tās.

Ārija Elksne. Slava // Vēl vienai upei pāri. 1975.

- Kāda ir autore attieksme pret slavu un popularitāti kā galveno cilvēka rīcības motivāciju?
- Kādiem mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem ir galvenā nozīme šā dzejoļa poētiskajā struktūrā?
- Komentējiet pēdējā panta nozīmi dzejoļa pamatdomas atklāsmē!

1. (b)

Dārznieka dēlēns Ķirsis patlaban sēdēja vārtu staba galā un uzmanīja tēva dārzu, kad pēkšņi ieraudzīja tuvojamies ļauno Ziemeļvēju. It kā uz visu pasauli noskaities, tas brāza, kokus lauздams un izbradādams puķu dobes. «Ko darīt, kā nosargāt tēva dārzu?» domāja Ķirsis un ātrumā cita nekā nevarēja kā paņemt akmentiņu un iesviest Ziemeļim bārdā.

5 – Ak, tu man esi tāds palaidnis! – iekliedzās Ziemeļis un sāka tvarstīt puiku. Ķirsis gan šur, gan tur, bet Ziemeļis visur uz pēdām un jau pastiepa ledaino roku, lai sagrābtu zēnu aiz matiem, kad šis ieraudzīja peles alu un mudīgi, mudīgi ielīda tajā. Ziemeļis iekaucās aiz dusmām un, piemīdījis alu, uzpūta tai savu auksto elpu.

10 – Ho-ho-ho! Tagad tu vairs ārā netiksi! – viņš gaviļēja un aizjoņoja tālāk darīt savus posta darbus.

Dārznieks skuma pēc sava mīlotā dēla un raudāja žēlas asaras. Kad tās krita uz dēla kapa vietas, tur sāka augt koks. Dēla piemiņai dārznieks to nosauca par Ķirsi un kopa un loloja kā acuraugu.

15 Pļāpīgie zvirbuļi izčivināja pa visu pasauli, ka Ķirsis esot tas pats dārznieka dēls. Vārnas to pastāstīja Ziemeļim, un tas nozvērējās Ķirsi izdeldēt. Lai tikai pasakot, kāds viņš izskatoties. Nu, tāds pelēks esot, stāstīja vārnas, tāds pats kā Ķirsis, pelēkos svārciņos.

Ziemeļis atkal brāza uz dārzu, bet zīlītes noklausījušās pļāpīgo vārnu nodevību, pavidzināja cita citai ziņu – un tās, kas dzīvoja dārznieka tuvumā, viņam paklīdzināja, lai glābjot Ķirsi no Ziemeļa.

20 Dārznieks uzmeta kociņam baltu seģeni.

Kā tad – atskrēja Ziemeļis, izmeklējās pelēko kociņu – nav tāda. Aizskrēja tālāk tiesāties ar vārnām. Kamēr nu tās izdibināja, ka Ķirsis vairs nav pelēks, bet balts, kamēr padeva Ziemeļim ziņu, kamēr nu tas atskrēja, tikmēr arī zīlītes nebija snaudušas. Dārznieks mudīgi norāva balto seģeni un uzklāja zaļu.

25 Šņākdams un aurodams atauļoja Ziemeļi, skatās – nav tāda balta kociņa. Pārskaitās uz vārnām un nosolījās tām knābjus aizsaldēt, ja vēl mānīšoties. Un tomēr vārnas viņu atkal piemānīja. Pastāstīja gan, ka Ķirsis nu esot zaļā tērpā, bet dārznieks pa to laiku piešuva tam sarkanās podziņas.

Rudeni dārznieks uzmeta Ķirsis dzeltenu seģeni, ziemā atkal pelēku un tā izglāba kociņu.

30 – Ķirsi, mans mīlotais dēls! – tā dārznieks katru pavasari uzrunā koki, un tas ar pumpuriem piebrieduši zariņu noglauda tēva grumbainos vaigus.

Anna Sakse. Ķirsis // Pasakas par ziediem. 1966.

- Raksturojiet šā teksta tēlainību!
- Vai dominē dabas tēli vai personu raksturojums?
- Raksturojiet jūsu prāt spilgtāko tēlu, tajā iemiesotās priekšstatus un īpašības!
- Vai tekstā ir atklāta tēlu rīcības motivācija?